

HET AFHALEN VAN DE PRINS.

We hebben ons vader dit verhaal wel honderd keer horen vertellen. Niet, dat hij zo kort van memorie was, maar hij vertelde wel vaak hetzelfde en altijd over vroeger.

Jaren geleden hadden we in onze stad tweemaal per jaar kermis op de Markt. De eerste vond plaats tegelijkertijd met de Sint-Jansmarkt, maar stelde eigenlijk niet veel voor.

De tweede kermis was met Sint Nicolaas en leek helemaal nergens op. Er stond alleen een: *centsmallemolen; een zweefmolen en kramen met plèkstokken; olieballen en zure bommen.*

En dan stond er ook nog een : *Klèddertent* “. Dat was eigenlijk een soort circus met acrobaten en wilde beesten; maar dan in het klein.

Nou ja, met wilde beesten. Welgeteld één hele leeuw en één aap.

Deze leeuw was niet alleen verschrikkelijk oud maar had ook nog zoveel last van reumatiek in zijn botten, dat hij alleen nog maar kon brullen als hij optrad. Veel meer kon je van dat arme beest eigenlijk ook niet verlangen.

Zijn baas, die als temmer optrad in de voorstelling, was bij dit optreden altijd gekleed in een rossig *tricot* balletpakje van Janssen en Tilanus.

Nu had deze artiest de pech, dat hij broodmager was. Om toch nog wat meer indruk te maken in de piste met zijn optreden als *TARZAN* , had hij van oude konijnenvellen een soort sportbroekje gemaakt. Als hij daarmee gekleed in de piste stond, beschenen door een paar olielampen, was dat zo'n akelig gezicht, dat men het op een lopen zou zetten. En dat deed die leeuw dan ook !

Eén keer vlug de piste rond rennen en dan met zijn staart tussen de benen foetsie naar het hok. Als de voorstelling afgelopen was nam onze temmer bij den Pater-Noster altijd een borreltje vanwege de goede afloop van zijn optreden. En soms ook wel twee of drie.

Op een avond, toen hij aan de bar stond, betwijfelde hij of de leeuwenkooi door hem wel goed afgesloten was. Voor alle zekerheid ging hij toch maar even kijken. Nu was het niet alleen hartstikke donker bij die kooi op de markt doch bovendien was hij ook niet helemaal helder van geest meer vanwege zijn brandenwijnjes met suiker. Hij kon het niet zo goed zien.

Draaide hij de leeuwenkooi nou op slot of juist van het slot af.

Dicht of open ?? Hij zag het niet !!

De leeuw zag het wel !!

En om een lang verhaal kort te maken, terwijl zijn baas weer zat te genieten van het geestrijke vocht in deze taveerne, wandelde de leeuw op zijn gemak over onze markt langs de waterput. Hij genoot van zijn vrijheid op deze prachtige avond.

Via de Hinthamer - straat was hij uitgekomen bij de Hinthamer - Stadspoort.

Omdat deze toevallig open stond om frisse lucht de stad binnen te laten kon onze leeuw rustig verder kuieren richting Hintham.

Nou was het achteraf bezien niet zo toevallig, dat deze stadspoort open stond.

Toen al meende ons stadsbestuur, dat alle grond en lucht achter deze stadspoort, zo ver als je kon kijken in de richting Rosmalen, eigendom van de stad was.

Paniek alom, toen de temmer in de late uurtjes bij zijn woonwagen kwam en de lege leeuwenkooi naast de circustent zag.

Hij sloeg direct alarm bij de politiepost op de markt en ging persoonlijk naar de Burgemeester in het Stadhuis.

Maar de Burgervader bleef er nogal kalm onder.

Als Burgemeester van de stad 's-Hertogenbosch had hij wel wat anders aan zijn hoofd dan een weggelopen leeuw. Al die trammelant over de nieuwe keien op de Markt en de Parade werd ook voor een hardwerkende Burgemeester soms echt te veel van het goede.

Hij sprak daarom de geruststellende woorden tot onze dompteur:

*Laat hem daar buiten maar wat rondstruinen; hij kan er weinig kwaad doen.
Bovendien zal hij daar best zijn kostje scharrelen, want achter Hintham tot ver in
Rosmalen liggen de uitgestrekte zandvelden en daar springen nogal wat zandhazen
rond.*

Bovendien groeit er ook nog volop boerenkool.

De burgemeester wilde liever eerst de feestdagen afwachten alvorens hij actie ondernam.

Zonodig kon hij in het nieuwe jaar dit probleem alsnog aan de Raad voorleggen.

Er kwamen echter zoveel klachten op het stadhuis binnen over een loslopende leeuw, dat de Raad tijdens de eerste vergadering in het nieuwe jaar al instemde met het voorstel om aan de oudste agent = de Hoofdagent = van ons Politiekorps opdracht te geven de benodigde maatregelen te nemen.

Nu kon je direct zien, dat deze agent een lange staat van dienst had bij de Bossche politie, want er zaten heel wat vetvlekken op zijn uniform.

Zijn eerste taak was het om alle Gildebroeders uit onze stad te verzamelen om op een daartoe geschikte zondag in gesloten formatie op te trekken naar de grote zandverstuivingen bij Rosmalen. Volgens de gemeentewet waren zij verplicht hieraan gehoor te geven.

Het probleem was echter, dat er elke zondag wel iets te doen was in onze stad en daardoor steeds te weinig mensen beschikbaar waren.

Dat “ *Verplicht beschikbaar zijn* “ was nog een overblijfsel van een oude Gemeentelijke proclamatie welke als volgt omschreven was: “ *Bij hoge nood waren de Gildenbroeders verplicht achter de politie te gaan staan.* ”

Eindelijk was er dan een zondag gevonden waarop voldoende mannen van onze Gilden beschikbaar waren: **de carnavals zondag.**

Ze zouden zich op de Parade om elf uur verzamelen.

Omdat het een niet ongevaarlijke opdracht was, welke zij moesten uitvoeren, werd er met algemene stemmen besloten om eerst de Hoogmis in de Sint Jan bij te wonen.

Uiteindelijk kon je toch maar nooit weten hoe het af zou lopen.

Om zo snel mogelijk na afloop van de Dienst in de Sint Jan zich op de Parade in carré op te stellen = om op het eerste commando af te marcheren = had de gemeentelijke overheid aan de deelnemers verzocht geen zondagse kleren aan te trekken maar zich reeds thuis van een degelijk gevechtstenu te voorzien. Bovendien werd er duidelijk gesteld, dat er geen schade verband houdende met dit plan (planshade) verhaald kon worden bij de gemeente omtrent het verloren gaan van of beschadigingen aan persoonlijke eigendommen. Dit was dan ook de reden, dat veel deelnemers zich al direct gekleed hadden in de meest uiteenlopende kostuums welke ze ergens op zolder of in de schuur hadden gevonden dan wel geleend van de toneelvereniging. Het was niet alleen een vreemd gezicht in de kerk al die fraai uitgedoste mensen, maar eigenlijk ook best een feestelijk schouwspel. De meeste van hen hadden al lang besloten, dat ze deze kledij niet alleen op zondag maar ook op de andere carnavalsdagen zouden dragen.

In een hartverwarmde predikatie had de plebaan ze vanaf de preekstoel alle succes

toegewenst. Het waren kerels uit èèn stuk welke voor geen enkele opdracht, hoe moeilijk ook, uit de weg gingen. De inwoners van Oeteldonk konden trots op hen zijn.

De plebaan zei ook nog, als jullie te laat terug zijn en te weinig tijd over hebben om carnaval te vieren, dan moet je niet tegen heug en meug je carnavalscenten opmaken. Jullie kunnen er dan beter een goed werk mee doen; we hebben aan onze oude Sint Jan nog werk genoeg.

Toen werd het stil in de kerk want de Oeteldonkers moesten diep nadenken wat hij daarmee nou eigenlijk bedoelde. Maar toen ze het eenmaal doorhadden.....

Nou hadden onze Bosschenaren ook nog drie dagen carnaval te vieren en om niet al te vermoeid terug te keren van de expeditie naar de zandheuvelen had iedere Gilde zijn eigen statiekar met paard meegenomen. Alleen het studentengilde van de Hoefsmid Academie waren met hun attributen lopende. Deze attributen waren een soort paarden van gevlochten bies, waarop ze tijdens hun colleges oefenden in het beslaan met hoefijzers.

Al zingend en toegejuicht door vrouwen en kinderen namen de Bossche strijdmakers met hun muziekinstrumenten plaats op de karren en vertrokken via de poort van het Hinthamer Bolwerk op safari tocht.

Eenmaal aangekomen op het jachtterrein begonnen ze vol ijver met het opzetten van de vangnetten. Dit waren doelnetten welke ze geleend hadden bij de voetbalclubs in onze stad. Onder het zingen en spelen van toepasselijke carnavalsliederen begonnen ze met z'n allen aan het zogenaamde *dweilen* door de zandverstuivingen; we zouden het kunnen vergelijken met een soort drijfjacht dus.

De studenten van het Hoefsmiden College = gezeten op hun "*biezen pèrdjes*" = voerden aan de zijkanten van deze colonne verschillende charges uit. Niemand zag er eigenlijk het nut van in, maar ze hadden er zelf enorm veel plezier in.

De leeuw, die in zijn middagslaapje danig geschrokken was van deze Bossche herrie, koos al heel snel eieren voor zijn geld en liet zich gewillig vangen en opsluiten in een speciale beestenwagen welke men van de Directeur van het circus geleend had.

Nu de missie met succes was uitgevoerd wilde men zo snel mogelijk weer terug naar de stad om ook aan de andere verplichtingen van deze dag deel te nemen.

Op deze zondag zou immers Prins Carnaval worden afgehaald aan het station en ontvangen worden op het stadhuis door onze Burgemeester.

We moeten er wel eerlijk aan toevoegen, dat dit in die tijd niet zo erg veel voorstelde.

De Prins werd met de gemeentelijke koets = welke voorzien was van ons Stadswapen en getrokken werd door twee Friezen = opgehaald vanaf de wachtkamer van het station.

Zodra de Prins met zijn adjudant plaats hadden genomen in de koets, sprongen de koetsier en zijn kolvenier op de bok.

Neen !!.....niet op dat gelijknamige beest, maar op dat stuk plank vòòr aan de koets net achter de paarden hun kont.

En dan vort naar het stadhuis; even de handen schudden van het college van onze stad en het driedaagse feest van Carnaval kon beginnen.

Doordat de stoet welke op safari was geweest = met in hun midden de beestenwagen waarin de gevangen leeuw = op weg naar het station nogal wat herbergen passeerden waar de Gildenbroeders uitgenodigd werden om te proosten op het behaalde succes, dreigden ze het begin van het carnavalsfeest mis te lopen. Dat was niet de bedoeling.

Bovendien moesten de Gilde wagens nog dusdanig versierd worden, dat ze ook echt op carnavalswagens leken.

Nou zitten de meeste Bosschenaren niet voor èèn gat gevangen en daarom werd, na een kort beraad door elf vrijwilligers, besloten om dit probleem op te lossen door een bezoek te

brengen aan de Gemeentelijke stortplaats. Per slot van rekening kwamen ze er toch langs. Daar lagen nogal wat oude beddentijken en gordijnen waarmede de wagens in een mum van tijd feestelijk versierd werden.

Voor een paar losse dubbeltjes kochten ze bij een echte agrariër nog boerengroen om er slingers van te maken. Die waren bestemd om het beeld van Knilles op te fleuren. Sommige Gildenbroeders begonnen van al dat oponthoud zo zenuwachtig te worden, dat ze constant naar het toilet moesten. Dat kwam eigenlijk omdat ze het bange vermoeden hadden, dat de intocht van de Prins wel eens voorbij kon zijn als ze weer in de stad waren gearriveerd. Om aan dit probleem het hoofd te bieden nam de eerder besproken Hoofd - Agent het kloeke besluit om zich aan het hoofd van de stoet op te stellen en deze linea recta buitenom over de wallen rechtstreeks naar het station te dirigeren. Vervolgens zou de eenheid zich dan achter de Gemeentelijke koets met de Prins en zijn Adjutant aan sluiten.

Zo gezegd zo gedaan!!

En dat werd me toch een stoet; zoiets hadden de Bosschenaren = die zich traditie getrouw op het randje van de stoep hadden opgesteld = nog nooit gezien.

Voorop de motor met zijspan van onze eigen Bossche politie. Op de motor in vol ornaat de Commissaris van Politie en in het zijspan onze Hoofd - Agent.

Dan de muzikanten die mee geweest waren op deze fameuze leeuwenjacht. Dan de studenten met de *Biezen pèrdjes* ; vervolgens de Koets met zijne Hoogheid en dan al die prachtige versierde wagens waarop de feestelijk uitgedoste en zingende carnavalsvierders hadden plaats genomen.

Iedereen, ook onze eigen stadskrant, was het er over eens, deze intocht moest een vast onderdeel worden van het Bossche Carnaval, maar dan wel zonder de leeuwenjacht.

En zo gebeurde het ook. !!

Op Carnavalszondag begon in Oeteldonk het driedaagse feest voortaan met de grote feestelijke intocht van de Prins met zijn gevolg vanaf het station naar het stadhuis.

En onze Leeuw...? ?.....*Ochèrm* !!   Laat hem nou dood zijn gegaan van de chagrijn !!

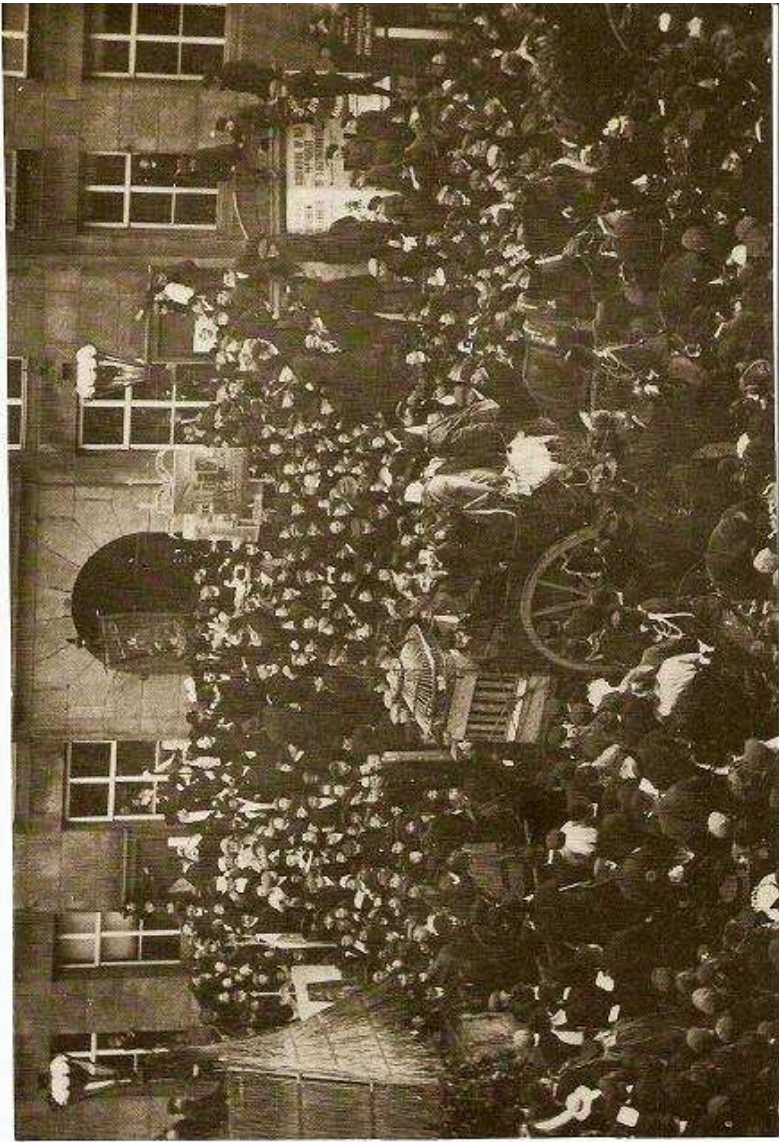
Toen de stoet op weg ging van het station naar het stadhuis waar de Prins en zijn gevolg zouden worden ontvangen hadden ze om allerlei redenen, die niet meer ter zake doen, de beestenwagen achter gelaten bij de goederenloods van *van Gend en Loos* op het emplacement. In alle feestvreugde had niemand er meer aan gedacht, dat er nog een Leeuw in deze wagen zat.

De leeuw hoorde de carnavalsvierders met hun muziek wegtrekken naar de markt waar het beeld van onze eigen Knilles deze middag zou worden onthuld.

Hij had er graag zijn laatste tand voor over gehad om dit moment te mogen meemaken. Helaas.!

Het liep anders, dan hij gedacht had.

Weinige Bosschenaren weten eigenlijk, dat de twee leeuwen welke de vorige Spoorweg stations sierden als een hommage bedoeld waren aan deze Leeuw, die op zo'n tragische wijze in het zicht van Carnaval aan zijn einde is gekomen.

T W E E   V E R H A L E N

O V E R   H E T   C A R N A V A L

I N

O E T E L D O N K .

Wie was Knilles ??

Het afhalen van de Prins.